

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl samosoudcem Mgr. Danielou Břízovou Ratajovou, LL.M.
ve věci

žalobkyně: I. Č. [redacted] narozená [redacted]
bytem [redacted]
zastoupená advokátem JUDr. Jiřím Matznerem, Ph.D.
sídlem Anny Letenské 34/7, 120 00 Praha 2 - Vinohrady

proti
žalované: Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2 – Nové Město

pro 700 702 Kč s příslušenstvím

takto:

- I. Řízení o žalobě, jíž se žalobkyně domáhala zaplacení částky 120 000 Kč, se zastavuje.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni částku 300 000 Kč, a to do 15 dnů od právní moci rozsudku.
- III. Žaloba, jíž se žalobkyně domáhala zaplacení částky 180 000 Kč, se zamítá.
- IV. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náhradu nákladů ve výši 37 026,- Kč k rukám právního zástupce žalobkyně, a to do 15 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobou doručenou soudu dne 23. 12. 2014 se žalobkyně domáhala na žalované zaplacení celkové částky 700 702 Kč coby náhrady škody a zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která jí měla vzniknout vedením nezákonného trestního stíhání její osoby. Předmětné trestní

stíhání bylo zahájeno usnesením ze dne 29. 4. 2008 a dále bylo vedeno u Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „KS“) pod sp. zn. [REDAKCE]. Žalobkyně dále uvedla, že byla trestně stíhána pro účastenství dle § 10 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku k trestnému činu zneužití pravomoci veřejného činitele a k trestnému činu pletichy při veřejné soutěži veřejné dražbě a porušování závažných pravidel hospodářského styku. Rozsudkem KS ze dne 19. 3. 2014 byla žalobkyně zproštěna obžaloby dle ustanovení § 226 písm. b) trestního řádu proto, že skutky popsané v obžalobě nejsou trestními činy. Žalobkyni byla způsobena újma vedením nezákonného trestního stíhání, které bylo ukončeno až v roce 2014, tj. trvalo 6 let. Trestní stíhání bylo nepřiměřené dlouhé, nebyly dodržovány základní zásady trestního řízení a orgány činné v trestním řízení se řádně nezabývaly obhajobou žalobkyně. Z titulu nepřiměřené délky řízení se žalobkyně domáhala zaplacení 120 000 Kč. Žalobkyně se dále domáhala náhrady škody odpovídající nákladům, které vynaložila se na obhajobu v trestním řízení, a to v celkové výši 100 702 Kč vč. DPH. Dále se domáhala nemajetkové újmy ve výši 80 000 Kč za každý rok trvání nezákonného trestního stíhání v celkové částce 480 000 Kč.

2. Žalovaná v podání doručeném soudu dne 23. 7. 2015 se žalobou nesouhlasila a navrhla její zamítnutí. Žalovaná uvedla, že žalobkyně u ní dne 16. 7. 2014 uplatnila nárok na náhradu škody i nemajetkové újmy z důvodů uvedeného v žalobě v celkové výši 750 000 Kč, přičemž žalovaná jejímu požadavku nevyhověla, neboť jí nebyl zapůjčen spis k předmětnému trestnímu řízení.
3. V podání doručeném soudu dne 2. 9. 2015 žalobkyně vzala svou žalobu částečně zpět co do výše 100 702,- Kč, a to z toho důvodu, že žalovaná dodatečně zmíněnou částku odpovídající nákladům na obhajobu žalobkyni zaplatila. Následně bylo řízení v dané částce zastaveno.
4. Dne 6. 2. 2018 se konalo ve věci jednání u soudu, během něhož žalovaná vznesla námitku promlčení nároku žalobkyně na nemajetkovou újmu plynoucí z titulu nezákonného trestního stíhání, neboť nebyl u žalované uplatněn.
5. V podání doručeném soudu dne 7. 3. 2018 žalobkyně k výzvě soudu (dle § 118a o.s.ř.) doplnila svá tvrzení tak, že jí v předmětném trestním stíhání hrozila vysoká sankce (3 – 10 let trestu), věc (včetně jména žalobkyně) byla značně medializována, neboť v dané věci bylo obžalováno celkem 52 osob, přičemž šlo o armádní zakázky. Žalobkyně prožívala stres, který se navyšoval a začal pronikat i od jejích rodinných vztahů. Situace eskalovala v roce 2012, kdy se trestní věc dostala k soudu. V tomto období došlo zejména k podstatnému narušení jejího partnerského vztahu s J [REDAKCE] J [REDAKCE] (partnerem a otcem obou dětí žalobkyně), s nímž se po sérii konfliktů rozešla a oba uvažovali i o umělém přerušení těhotenství. Žalobkyně rovněž několikrát využila odbornou pomoc, přičemž byla limitována těhotenstvím, takže nemohla užívat zklidňující léky. Svoji psychickou situaci žalobkyně řešila i odbornou pomocí, když dne 23. 8. 2013 navštívila lékařku, zároveň řešila mimosoudní úpravu styku dítěte s partnerem. Žalobkyně byla postižena i v rovině profesní, když v návaznosti na medializaci případu se s ní zaměstnavatel pokoušel opakovaně rozvázat pracovní poměr a využíval k tomu různé zástupné důvody. Žalobkyně se těmito pokusy byla nucená bránit i prostřednictvím svého právního zástupce.
6. Dne 26. 10. 2018 se konalo jednání, během něhož byla žaloba částečně vzata zpět co do částky 120 000,- Kč z titulu nemajetkové újmy vzniklé nepřiměřenou délkou řízení. Podáním ze dne 10. 12. 2018 žalovaná se zpětvzetím souhlasila.

K částečnému zastavení řízení:

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. Markéta Belingerová

7. Jak uvedeno shora, žalobkyně vzala částečně svou žalobu zpět ve výši 120 000,- Kč.
8. Podle § 96 odst. 1 o.s.ř. žalobce může vzít za řízení zpět návrh na jeho zahájení, a to zčásti, nebo zcela. Podle § 96 odst. 2 věty první o.s.ř. platí, že je-li návrh vzat zpět, soud řízení zcela, popřípadě v rozsahu zpětvzetí návrhu zastaví. Dle § 96 odst. 3 a odst. 4 o.s.ř. pak platí, že jestliže ostatní účastníci se zpětvzetím návrhu z vážných důvodů nesouhlasí, soud rozhodne, že zpětvzetí návrhu není účinné. To však neplatí, dojde-li ke zpětvzetí návrhu dříve, než začalo jednání.
9. Jelikož žalobkyně vzala zpět žalobu ohledně požadavku na náhradu újmy ve výši 120 000,- Kč, s čímž žalovaná souhlasila, soud v daném rozsahu řízení zastavil, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.

K námitce promlčení:

10. Soud v první řadě posuzoval námitku promlčení tvrzeného nároku žalobkyně z titulu nemajetkové újmy vzniklé nezákonným trestním stíháním, kterou vznesla žalovaná. Uplatnil totiž odpovědný subjekt v občanském soudním řízení důvodně námitku promlčení, velí zásada hospodárnosti řízení, aby soud nejprve posoudil, zda je námitka důvodná, a pokud tomu tak je, aby žalobu zamítl, aniž bude najisto postavena otázka splnění podmínek odpovědnosti za újmu či prokázána její výše.
11. Podle § 32 odst. 3 zákona se nárok na náhradu nemajetkové újmy (ve smyslu zákona) promlčí za 6 měsíců ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o vzniklé nemajetkové újmě, nejpozději však do deseti let ode dne, kdy nastala právní skutečnost, se kterou je vznik nemajetkové újmy spojen. Podle § 35 zákona pak platí, že promlčecí doba neběží ode dne uplatnění nároku na náhradu škody do skončení předběžného projednání (u žalované), nejdéle však po dobu 6 měsíců.
12. Z uvedených ustanovení plyne, že nárok na poskytnutí zadostičinění za nemajetkovou újmu se promlčuje ve zcela speciálně konstruované promlčecí době. Počátek běhu šestiměsíční subjektivní promlčecí doby se odvíjí od vědomosti poškozeného (tj. zde žalobkyně), že došlo k nemajetkové újmě, tedy kdy se dozvěděl, že v jeho poměrech nastaly nepříznivé důsledky. Objektivní desetiletá doba pak počíná běžet od okamžiku této okolnosti (právní skutečnosti), která je coby nezákonné rozhodnutí či nesprávný úřední postup pro vznik újmy vyvolávajícím činitelem.
13. Z provedeného dokazování vyplynulo (srov. níže), že žalobkyně byla zproštěna obžaloby rozsudkem KS ze dne 19. 3. 2014, který nabyl právní moci ve vztahu k žalobkyni dne 29. 5. 2014, kdy se nejpozději žalobkyně dozvěděla o tvrzené nemajetkové újmě způsobené nezákonným vedením trestního stíhání. Žalobkyně uplatnila u žalované nárok na poskytnutí zadostičinění za nemajetkovou újmu žádostí doručenou žalované dne 16. 7. 2014, kdy došlo ke stavění promlčecí doby po dobu předběžného projednání nároku u žalované, to však nejdéle na 6 měsíců, tj. do 16. 2. 2015. Od uvedeného data by tedy pokračoval běh zbytku promlčecí doby; žalovaná vyřídila žádost žalobkyně stanoviskem ze dne 22. 7. 2015. Žalobkyně však podala žalobu ke zdejšímu soudu již dne 23. 12. 2014. Z uvedeného je patrné, že tvrzený **nárok žalobkyně promlčen není**. Žalovaná tvrdila, že k promlčení došlo proto, že žalobkyně daný nárok vůbec u žalované před podáním žaloby neuplatnila. S tím však soud nesouhlasí, neboť z předmětné žádosti žalobkyně je patrné, že se domáhala

odškodnění za újmu způsobenou nezákonným trestním stíháním. Proto soud námitce promlčení nevyhověl a nárok projednal.

Skutková zjištění:

14. Ze shodných tvrzení stran, stejně jako z některých listinných důkazů (tj. žádost žalobkyně s podacím razítkem žalované značícím doručení dne 16. 7. 2014 a stanovisko žalované ze dne 22. 7. 2015) soud zjistil a má za prokázané, že dne 16. 7. 2014 žalobkyně uplatnila u žalované nároky z důvodu nezákonného trestního stíhání, kdy požadovala odškodnění na nemajetkovou újmu a náhradu škody odpovídající obhajnému. Soud tedy konstatuje, že žalobkyně splnila podmínku pro soudní uplatnění nároku na náhradu škody či nemajetkové újmy způsobené nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem předvídanou § 14 zákona č. 82/1998 Sb., *o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)*, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), představovanou předběžným uplatněním nároku u příslušného orgánu (tj. zde žalovaná).
15. Z výpovědi svědka J. J. partnera žalobkyně, soud zjistil, že trestní stíhání žalobkyně zasáhlo do jejich společného života; často se hádali kvůli tomu, že žalobkyně byla často (i stále v současnosti je) podrážděná a nevyrovnaná. Kvůli předmětné kauze svědek žalobkyni také napadl na ulici, pročež se následně rozešli na tři měsíce. Svědek žalobkyni napadl v roce 2011 (dal jí facku), protože neměla čas na dítě. Od roku 2009 až do roku 2018 je to prakticky denně součástí jejich života, a to např. také v podobě toho, že svědek vypovídal v nadepsaném řízení, kvůli čemuž se se žalobkyní opět pohádali. Často se hádali kvůli dětem, protože žalobkyně na ně neměla čas a děti tím byly ovlivněny. Ona prostě tou kauzou žila. Další projevy a zásahy toho trestního stíhání svědek nevěděl, ale myslí, že nějaké problémy kvůli tomu žalobkyně měla (např. zdravotní a psychické i v zaměstnání). Důvodem bylo, že měla starosti o práci, co bude dělat a tak dítě šlo na druhou kolej. Během toho trestního stíhání byla žalobkyně těhotná, přičemž zvažovali možnost umělého přerušení těhotenství z důvodu té nervozity a problémů kolem. První dítě bylo klidnější, druhé je nervóznější. Dle svědka je možné, že důvodem toho rozdílu byly stavy matky, tj. žalobkyně. Žalobkyně napadla svědka celkem 6x, ale ten nikdy nebyl zraněn.
16. Z výpovědi svědkyně V. Č. dcery žalobkyně, soud zjistil, že před trestním stíháním byla žalobkyně veselá, měla zájem o kulturu, módu atd. poté, co začala být vyslychaná, tak pak byla nešťastná, podrážděná a nevyspalá. Její partner se s ní o tom vůbec nechtěl bavit, protože řekl, že je hloupá a dostala do něčeho, do čeho nemusela. V těhotenství měla žalobkyně problémy a nadto musela chodit k soudu, poté musela dítě kojit a řešila hlídání; s partnerem měli velké problémy. Žalobkyně nemohla spát, nejedla, byla hubená. Dokonce i jednou navštívila psychologa. Stupňovala se u ní nervozita a nejistota, měla hypotéku a auto na leasing a dvě děti, měla strach, že nedostane práci. Bála se také o práci, neboť jí chtěli vyhodit ze zaměstnání a řekli jí, že musí po půl roce po narození dítěte nastoupit zpět, a že pokud nenastoupí, tak již ji nebudou po mateřské či rodičovské dovolené potřebovat. Poté měla nastoupit do nového zaměstnání, ale nakonec nenastoupila, protože zaměstnavatel zjistil, že měla spojitost s [redacted] a i když už byla osvobozena, měla „škraloupek“. Žalobkyně nervovala nejen sebe, ale všechny kolem. Její stav se pořád zhoršoval, byla podrážděná a svědkyni jednou řekla, že stála u okna a chtěla skočit, protože se bála, že přijde o byt, že nedostane práci a neužije děti. O jiných zdravotních problémech svědkyně nevěděla. Teď už je její stav lepší, dá se s ní již lépe komunikovat, i když už není tak veselá, jako bývala dřív. Dřív měla zájmy, zajímalo ji kino,

divadlo a móda, ale nyní už jí věci tolik nezajímají, což je ale také tím, že má děti a má již i jiné starosti.

17. Z účastnického výsledku žalobkyně soud zjistil, že vše začalo asi v roce 2006, kdy žalobkyně dělala [REDAKCE] a zpracovávala nabídky na veřejné zakázky – vždy jí bylo řečeno, jakou zakázku má zpracovat a s kým. Předmětnou zakázku považovala za naprosto normální standardní věc - normální pracovní úkol. Až posléze se dozvěděla, že z toho bude problém; kvůli tomu, co dennodenně vykoná 80% asistentek, se žalobkyně dostala do problémů, ani nevěděla jak. Poté často musela někam jezdit a byla vyslýchána. Kvůli trestnímu řízení se začali hádat doma, přičemž partner o tom vůbec nechtěl slyšet a považoval to za její hloupost a že se nechala zneužít. Žalobkyně byla v té době těhotná. V práci žalobkyni bylo řečeno, že když se do půl roku po porodu nevrátí, tak jí nahradí někým jiným. Žalobkyně v dané době nadto studovala vysokou školu a dělala rekvalifikační kurzy. Předmětná kauza začala být mediálně známá, a tak se generálnímu řediteli přestalo líbit, že ve firmě [REDAKCE] pracuje někdo s tou kauzou spojený. Žalobkyni tedy chtěli propustit ze zaměstnání v době, kdy byla podruhé těhotná, a tak jí začali klást nejrůznější překážky (hlídali každou minutu na docházce, hlídali jí, když potřebovala kojit dítě, což jí ani neumožňovali, snížili jí mzdu a chtěli přeradit na jiné místo). Žalobkyně měla byt na hypotéku, půjčky, dvě děti, partner nevydělával tolik peněz, takže žalobkyně byla „tahoun“ rodiny. Žalobkyně měla v důsledku trestního stíhání psychické problémy, navštívila psycholožku, která jí předepsala [REDAKCE] na spaní, ale po něm byla žalobkyně apatická a snažila jsem se s tím bojovat sama; navíc i kvůli dětem nechtěla brát žádné léky a nechtěla být omámená. V době trestního stíhání kojila a za krátkou dobu byla podruhé těhotná. Co se týče zásahu do pracovní sféry, tak žalobkyni z dané firmě chtěli vyhodit, s čímž nesouhlasila, tak jí chtěli přeradit na méně placenou práci; dříve pracovala na vedoucí pozici a měla podřízené, ale ty jí ve firmě vzali, přestali jí dávat práci, ignorovali jí a snažili se jí vše znepríjemnit, aby odešla sama. Nakonec, když odešla na druhou mateřskou dovolenou, tak podepsala dohodu, že už se do firmy nevrátí. Po mateřské dovolené žalobkyně hledala novou práci - u jedné společnosti to vypadalo velmi nadějně, kdy postoupila do dalšího kola, ale následně si ředitel té firmy vyžádal reference z [REDAKCE] a v souvislosti s tím se dozvěděl o té kauze, následně jí bylo řečeno, že z toho důvodu jí nepřijmou. Co se týče zásahu do partnerského života, tak soud zjistil, že asi v roce 2012, když měla jít žalobkyně na soudní jednání a řešila s partnerem, kdo pohlídá syna, tak jí partner cestou na nákup dal facku a následně se rozešli; partner žalobkyně nesnáší problémy, pořád se kvůli té kauze hádali, měli dvě děti a hodně problémů, a protože žalobkyně už partnera nechtěla poslouchat, tak ho vyhodila, aby měla klid. Vždy, když se hádají, tak jí partner vyčte, že ho vyhodila a že díky své naivitě málem rozbila rodinu. Na děti mělo vliv i na to, že když byla žalobkyně podruhé těhotná, tak přemýšlela o tom, jestli nejít tedy na potrat. Jednu dobu byla předmětná kauza hodně v televizi, ale jméno žalobkyně bylo uvedeno jen v novinovém článku.

18. Soud učinil následující skutkový závěr ohledně průběhu trestního stíhání: usnesením Policie ČR ze dne 29. 4. 2008, útvar odhalování korupce a finanční kriminality, služby kriminální policie a vyšetřování, expozitura České Budějovice, bylo zahájeno trestní stíhání podle § 160 odst. 1 tr. řádu proti zdejší žalobkyni a dalším 16 obviněným, a to z toho důvodu, že v období nejméně od května 2006 do prosince 2006 úmyslně zmanipulovali veřejnou soutěž – zadávací řízení na veřejnou zakázku, kdy dle zmíněného usnesení žalobkyně coby [REDAKCE] jménem firmy NAVATYP e-mailem o zaslání zadávací dokumentace k veřejné zakázce. Ze stížnosti žalobkyně proti usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 14. 5. 2008 soud zjistil, že žalobkyně se bránila mj. tím, že nedisponovala žádnými konkrétními informacemi o výběrovém řízení ani jeho průběhu či výběru zájemců, přičemž její jednání spočívalo

v pouhém doplňování informací, ale např. cenu nijak sama nestanovila ani nevypočítávala; vykonávala pokyny nadřízeného dle pracovní smlouvy, přičemž ze své pozice asistentky nemohla ani údaje ovlivnit či ověřit. Obžalobou ze dne 16. 3. 2011 by žalobkyně (vedle dalších 52 obžalovaných) obžalována pro skutek, kterým se měla dopustit trestného činu ve formě pomoci trestnému činu pletich při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 10 odst. 1 písm. c) a § 128a odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákona, a pomoci k trestnému činu porušování závazných pravidel hospodářského styku podle § 10 odst. 1 písm. c) a § 127 odst. 1 tr. zákona. Rozsudkem KS, č. j. [REDAKCE], ze dne 19. 3. 2014, byla žalobkyně zproštěna obžaloby, a to dle § 226 písm. b) tr. řádu, neboť skutek, pro nějž bylo vedeno proti ní trestní stíhání není trestním činem, přičemž se měla dopustit žalovaného trestného činu tím, že v [REDAKCE]

[REDAKCE] V odůvodnění rozsudku je uvedeno, že KS měl za prokázané, že skutek se stal (tj. žalobkyně vyžádala zadávací dokumentaci atd.), ale KS měl pochybnosti, že by zdejší žalobkyně byla do celé záležitosti natolik zasvěcená, aby u ní bylo možno dovozovat to, že úmyslně a vědomě pomáhala někomu v pletichách při veřejné soutěži; dle doložky vyznačené na rozsudku nabyt rozsudek ve vztahu ke zdejší žalobkyni právní moci dne 29. 5. 2014.

19. Z výpovědi z pracovního poměru soud zjistil, že žalobkyni byla jejím zaměstnavatelem dána výpověď z důvodu zrušení pracovního místa žalobkyně [REDAKCE] výpověď je dána pro nadbytečnost.
20. Z podání žalobkyně ze dne 17. 11. 2012 soud zjistil, že žalobkyně oznámila, že je těhotná. Z přípisu ze dne 17. 12. 2012 adresovaného žalobkyni soud zjistil, že její zaměstnavatel odvolal výpověď z pracovního poměru, a dále že bylo zrušeno pracovní místo [REDAKCE], na němž pracovala žalobkyně, přičemž s ohledem na oznámení o těhotenství ze strany žalobkyně se výpověď odvolává a daná pracovní pozice nadále existuje; žalobkyně byla vyzvána k dostavení se do zaměstnání.
21. Z přípisu společnosti [REDAKCE] ze dne 10. 1. 2013 adresovaného zdejší žalobkyni soud zjistil, že žalobkyně byla opakovaně vyzývána k doložení nepřítomnosti na pracovišti a dále v reakci na žádost žalobkyně coby těhotné o poskytnutí místa na odpočinek bylo sděleno, že může odpočívat vleže na pohovce v kanceláři výkonného ředitele společnosti, který si uzpůsobí harmonogram.
22. Z potvrzení MUDr. Hany Moudré ze 7. 3. 2012 soud zjistil, že žalobkyně přišla na policii rozrušená poté, co byla napadena svým expřítelem u obchodu Albert, dostala pěstí nebo facku, pohádali se o malé dítě, byla rozrušená, bez traumatických změn. Z úředního záznamu ze dne 7. 3. 2012 soud zjistil, že žalobkyně podala vysvětlení ohledně napadení jejím expřítelem u obchodu Albert. Z úředního záznamu o poučení osoby o návrhovém přestupku ze dne 7. 3. 2012 soud zjistil, že žalobkyně vypovídala na policii, kdy podezřelou osobou ze spáchání přestupku byl J. [REDAKCE] - přítel žalobkyně.

23. Z novinového článku ze dne [redacted] s nadpisem [redacted] [redacted] soud zjistil, že bylo medializováno, že žalobkyni (s uvedením jejího jména) soud zprostil viny se zdůvodněním, že její jednání není trestním činem.
24. Z dohody žalobkyně a jejího partnera o úpravě rodičovské odpovědnosti soud zjistil, že se dohodli o styku rodičů s dětmi.
25. Z potvrzení MUDr. Borůvkové ze dne 13. 3. 2018 soud zjistil, že žalobkyně byla u dané lékařky psychiatrie jednorázově vyšetřena dne 23. 8. 2013.
26. Na základě provedeného dokazování soud dospěl k závěru o skutkovém stavu, který je shodný se shora uvedenými zjištěními, přičemž soud hodnotil výpovědi žalobkyně i svědků jako autentické a věrohodné.

Právní úprava:

27. Podle § 1 zákona stát odpovídá za podmínek zákonem stanovených za škodu způsobenou při výkonu státní moci. Podle ust. § 2 zákona se odpovědnosti za škodu podle tohoto zákona se nelze zprostit.
28. Podle § 5 písm. a), b) zákona stát odpovídá za podmínek zákonem stanovených za škodu, která byla způsobena rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním, a za škodu, která byla způsobena nesprávným úředním postupem.
29. Podle § 7 odst. 1 zákona mají právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda. Podle odst. 2 má právo na náhradu škody i ten, s nímž nebylo jednáno jako s účastníkem řízení, ačkoliv s ním jako s účastníkem řízení jednáno být mělo.
30. Dle § 8 odst. 1 zákona platí, že nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím, není-li dále stanoveno jinak, lze uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.
31. Podle § 14 odst. 1 zákona se nárok na náhradu škody uplatňuje u orgánu uvedeného v § 6 (tj. podle § 6 odst. 2 písm. a) Ministerstvo spravedlnosti). Podle § 15 odst. 1 zákona platí, že přízná-li příslušný úřad náhradu škody, je třeba nahradit škodu do šesti měsíců od uplatnění nároku. Dle § 15 odst. 2 zákona se poškozený může domáhat náhrady škody u soudu pouze tehdy, pokud do šesti měsíců ode dne uplatnění nebyl jeho nárok plně uspokojen.
32. Podle § 31a zákona platí, že bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

Právní posouzení dané věci:

33. Z podání žalobkyně a z jejích vyjádření při jednání vyplynulo, že (po částečném zpětvzetí) se domáhala přiměřeného zadostiučinění z titulu nezákonného trestního stíhání ve výši

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. Markéta Belingerová

480 000,- Kč. Soud se tedy nejprve zabýval důvodností uplatněných nároku především z toho pohledu, zda jsou naplněny obecné předpoklady pro vznik nároku žalobkyně na náhradu nemajetkové újmy.

34. Jak plyne ze shora uvedeného, zákon v obecné rovině rozeznává dva odpovědnostní tituly, a to nezákonné rozhodnutí a nesprávný úřední postup (srov. § 5 zákona). Stát přitom za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem či nezákonným rozhodnutím odpovídá objektivně (tj. bez ohledu na zavinění – srov. § 2 zákona) za současného (kumulativního) splnění tří podmínek: (i) příslušný orgán státu vydal nezákonné rozhodnutí či došlo k nesprávnému úřednímu postupu; (ii) poškozenému vznikla újma (tj. nemajetková či majetková - škoda); a (iii) újma je v příčinné souvislosti s takovým nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem, jinými slovy je mezi nimi dán vztah příčiny a následku.
35. Soud v obecné rovině konstatuje, že nárok na náhradu škody či poskytnutí zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou zahájením trestního stíhání, jež neskončilo pravomocným odsouzením, se posuzuje podle ustanovení § 5 písm. a), § 7 a § 8 zákona jako nárok na náhradu újmy způsobené nezákonným rozhodnutím (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 1 Cz 6/90 ze dne 23. 2. 1990, sp. zn. 25 Cdo 1487/2001 ze dne 31. 3. 2003). Jiné než odsuzující rozhodnutí je totiž v zásadě rozhodnutím, které ve svých důsledcích ruší účinky zahájeného trestního stíhání a má tak stejné důsledky jako zrušení nezákonného rozhodnutí podle § 8 odst. 1 zákona.
36. Jak uvedeno shora, stát stíhá objektivní odpovědnost. Z toho plyne, že vznik nároku na náhradu újmy není podmíněn prokázáním, že orgány činné v trestním řízení jednaly v přímém rozporu se zákonem, nýbrž je založen na principu, podle kterého osoba, jež byla zproštěna obžaloby, resp. nebyla uznána vinnou ze spáchání trestného činu, má zásadně právo na náhradu újmy způsobené zahájením a vedením trestního stíhání. Rozhodujícím měřítkem opodstatněnosti (zákonnosti) zahájení a vedení trestního stíhání je tudíž pozdější výsledek trestního řízení (srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 2614/2003 ze dne 9. 12. 2004).
37. **Vzhledem k výsledku předmětného trestního řízení tedy soud dospěl k závěru, že je dán odpovědnostní titul spočívající v nezákonném rozhodnutí (tj. nezákonném trestním stíhání),** neboť žalobkyně byla obžaloby zproštěna z toho důvodu, že v obžalobě označený skutek není trestným činem. Skutečnost, že je dán odpovědnostní titul na straně státu spočívající v nezákonném rozhodnutí (v podobě zahájení a vedení trestního stíhání, které neskončilo odsouzením), ostatně nebylo mezi stranami sporné, když žalovaná nejenže netvrdila, že by nebyl dán odpovědnostní titul, ale nadto žalobkyni částečně odškodnila.
38. Co se týče vzniku nemajetkové újmy z důvodu zahájení a vedení trestního stíhání, nejde o vyvratitelnou domněnku, ale újma z důvodu trestního stíhání musí být prokázána, (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 3. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2555/2010 či ze dne 3. 7. 2012, sp. zn. 30 Cdo 4280/2011). Soud tak vychází z toho, že vznik nemajetkové újmy (jakkoliv je každé trestní stíhání dle nálezu Ústavního soudu ČR sp. zn. IV. ÚS 428/05 spojeno vždy s jistým zásahem do osobnostních práv trestně stíhaných osob) není na místě presumovat, ale prokazovat, stejně tak jako intenzitu (případně) újmy odůvodňující peněžité odškodnění.
39. Soud při stanovení formy a výše zadostiučinění vycházel v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu ČR ze tří základních kritérií: (i) z povahy trestní věci, (ii) z délky trestního

řízení a (iii) z dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry žalobkyně. Povahou trestní věci se myslí zejména závažnost trestného činu, který byl poškozenému kladen za vinu, neboť ta zpravidla přímo úměrně zvyšuje intenzitu, s jakou poškozený trestní řízení vnímá. Dále je třeba vycházet z toho, že forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namístež pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat (srov. např. rozhodnutí ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011).

40. V daném případě žalobkyni hrozil nepodmíněný trest odnětí svobody (sazba 2 – 8 let), přičemž se jednalo o trestné činy porušování závazných pravidel hospodářského styku a zneužívání informací v obchodním styku (tj. hospodářské povahy). Povahu věci soud hodnotí jako spíše jako méně závažnou, neboť ve společnosti je hospodářská kriminalita zpravidla vnímána méně závažně, než např. trestné činy proti životu a zdraví. Soud však zároveň při posuzování daného kritéria přihlédl i k důvodům, pro něž byla žalobkyně zproštěna, neboť dle soudu byla namístež v daném případě hodnotit také „subjektivní závažnost“ z pohledu žalobkyně. Dle soudu totiž nebylo možné pominout to, že žalobkyně byla stíhána v zásadě proto, že coby asistentka k pokynu svého nadřízeného učinila jednoduché administrativní úkony (srov. bod 18 shora), přičemž, jak uvedl KS, nemohla ze své pozice vědomě spáchat trestný čin, z něhož byla obviněna. Soud má za to, že i uvedené mohlo mít za následek zvýšení intenzity zásahu do sféry žalobkyně.
41. Dle soudu plyne potřeba zohlednění důvodů, pro něž bylo trestní řízení zastaveno, resp., pro které byl obžalovaný zproštěn obžaloby, také z rozhodovací praxe Ústavního soudu, který uzavřel, že: „[...] *každé trestní řízení negativně ovlivňuje osobní život trestně stíhaného, na kterého je sice do okamžiku právní moci meritorního rozhodnutí třeba pohlížet jako na nevinného, avšak samotný fakt trestního stíhání je záležitostí pro každého obviněného [náleží sp. zn. I. ÚS 554/04 ze dne 31. 3. 2005 (N 67/36 SbNU 707)]. Již samotné trestní stíhání výrazně zasahuje do soukromého a osobního života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti, a to tím spíše, jedná-li se o obvinění „liché“, což je posléze pravomocně stvrženo zprošťujícím rozsudkem soudu, podle něhož se skutek, z něhož byl jedinec obviněn a obžalován, nestal, případně nebyl trestným činem.“ (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 17. 6. 2008, sp. zn. II. ÚS 590/08, bod 33).*
42. Co se týče trvání zásahu spočívajícího ve vedení nezákonného trestního stíhání, tak ten trval od 29. 4. 2008 do 29. 5. 2014 (právní moc zprošťujícího rozsudku), tj. více než 6 let.
43. Žalobkyně dále vylíčila dopady nezákonného trestního stíhání ve své osobní sféře, a to ve sféře rodinné (často se s partnerem hádali, partner jí dokonce napadl, pročež se s ním žalobkyně na určitou dobu rozešla, žalobkyně byla v průběhu trestního stíhání těhotná, musela kojit své dítě a shánět hlídání, když se musela dostavovat k soudu; dle soudu již přitom samotné těhotenství je obvykle pro ženu náročný stav, přičemž pokud se žena po porodu nemůže plně starat o své dítě v důsledku trestního stíhání, jedná se o enormní zásah do jejího soukromého života). Žalobkyně rovněž tvrdila dopady do sféry pracovní, neboť byla v návaznosti na trestní stíhání donucena opustit své dosavadní zaměstnání, kdy jí byl výkon práce různými způsoby znepříjemňován, nebyla nakonec přijata do nového zaměstnání kvůli spojitosti s firmou ██████████. Trestní stíhání bylo medializováno, jakkoli se jméno žalobkyně v médiích objevilo pouze v souvislosti s tím, že byla obžaloby zproštěna. Žalobkyně utrpěla také zásah do sféry zdravotní (zejména z výpovědi vyplynulo, že byla nervózní, špatně spala a nejedla. Soud má za prokázané shora uvedené zásahy žalobkyně do její osobní sféry v důsledku nezákonného trestního stíhání.

44. **S přihlédnutím ke shora uvedeným skutečnostem dospěl soud k závěru, že žalobkyni zahájením a vedením nezákonného trestního stíhání vznikla nemajetková újmu spočívající v zásahu do její osobní sféry, a to v takové intenzitě, jež odůvodňuje odškodnění v penězích.**
45. V souladu s rozhodovací praxí Nejvyššího soudu (srov. např. rozhodnutí 30 Cdo 3212/2015 ze dne 16. 5. 2017) soud dále provedl srovnání s jinými obdobnými případ odškodnění, a to konkrétně s odškodněním, jež se dostalo poškozenému v řízení vedeném u zdejšího soudu pod sp. zn. 10 C 16/2013 (ve znění rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 4. 2015, č. j. 16 Co 481/2014 – 258), kdy poškozený (který byl policistou) byl stíhán pro spáchání trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele, hrozil mu trest odnětí svobody (sazba 1 rok až 5 let), tj. méně než u žalobkyně; zásah spočívající ve vedení trestního stíhání trval po dobu cca 3 let a 8 měsíců (tj. o cca polovinu méně než v předmětné věci) a stejně jako u žalobkyně byl prokázán zásah do osobní sféry poškozeného (ukončení služebního poměru a následně i v novém zaměstnání kvůli probíhajícímu trestnímu stíhání, jeho partnerka čekala dítě, měl strach o zabezpečení rodiny, trestní stíhání bylo (na rozdíl od zdejší žalobkyně) masivně medializováno, když se jednalo o kauzu, která byla dávana do souvislosti s ovlivňováním volitelů při volbě prezidenta republiky, byl ve stresu, ale neměl jiné zdravotní potíže. V dané věci se poškozenému dostalo se mu (po změně ze strany Městského soudu v Praze) zadostiučinění ve výši 250 000,- Kč.
46. **Na základě provedeného dokazování dospěl soud k závěru, že adekvátní výše zadostiučinění újmy žalobkyně činí 300.000,- Kč, jak uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku. Ve zbylém rozsahu byla žaloba zamítnuta (srov. výrok II.).**

K nákladům řízení:

47. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 142 odst. 3 o.s.ř., podle něhož i když měl účastník ve věci úspěch jen částečný, může mu soud přiznat plnou náhradu nákladů řízení, měl-li úspěch v poměrně nepatrné části, nebo záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku, nebo na úvaze soudu, za použití § 146 odst. 2 druhé věty o.s.ř. (žalovaná částečně plnila po podání žaloby a zároveň po šesti měsících od uplatnění nároku).
48. Náklady řízení žalobkyně sestávají z odměny na právní zastoupení, a to v rozsahu 9 úkonů právní služby dle § 7 bod č. 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., *advokátní tarif* (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 1. 2014 sp. zn. 30 Cdo 3378/2013), kdy za jeden úkon právní služby náleží částka 3 100,- Kč (tarifní hodnota 50 000 Kč). V souladu s § 11 advokátního tarifu soud přiznal odměnu za následující úkony právní služby: převzetí věci, žaloba, 5 x účast na ústních jednáních soudu, částečné zpětvzetí žaloby a doplnění podání ve věci, tj. celkem za úkony právní služby 27 900 Kč, a příslušných 9 režijních paušálů po 300 Kč (celkem za paušály 2 700 Kč). Celkový součet nákladů na právní zastoupení činí 30 600,- Kč, která byla navýšena o 21% DPH ve výši 6 426,- Kč. Celkem tedy náleží žalobci na náhradě nákladů vynaložených na právní zastoupení částka 37 026,- Kč. Proto soud rozhodl, jak uvedeno ve výroku IV.
49. Soud nepřiznal náhradu za požadovaný úkon spočívající v žádosti o náhradu újmy u žalované, a to s odkazem na § 31 zákona, dle něhož poškozený nemá právo na náhradu nákladů zastoupení, které vznikly v souvislosti s projednáváním uplatněného nároku u příslušného úřadu. Soud dále neuznal jako úkon právní služby závěrečný návrh, neboť v něm byla pouze shrnuta dosavadní tvrzení žalobkyně a nadto byl přednesen na jednání soudu.

Ke lhůtě k plnění:

50. Lhůta k plnění byla stanovena v souladu s § 160 odst. 1 část věty za středníkem o.s.ř., když soudu je z jeho činnosti známo, že uvedená lhůta odpovídá technickoorganizačním podmínkám čerpání peněžních prostředků ze státního rozpočtu, jimiž se žalovaná jako organizační složka státu řídí.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to k Městskému soudu v Praze, prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2. Odvolání je třeba podat ve dvojím vyhotovení.

Nesplní-li žalovaná povinnosti uložené jí tímto rozsudkem v uvedených lhůtách, může se žalobkyně domáhat po jeho právní moci výkonu rozhodnutí u soudu.

Praha 11. prosince 2018

Mgr. Daniela Břízová Ratajová, LL.M. v. r.